

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXIX No. 23
Disyembre 7, 2008
www.philippinerevolution.net

Editorial

Maghiliusa para pamatukan kag paslawon ang cha-cha!

Mabaskog nga ginakundenar sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) ang ginapasanyog nga opensiba ni Gloria Arroyo agud iduso ang cha-cha (*charter change* ukon pagbag-o sang konstitusyon). Nagapanawagan ang PKP sa bilog nga pumuluyong Pilipino nga pamatukan kag paslawon ang iya mga pagtinguha nga palawigon ang iya pagginahum.

Sarisari nga maniobra kag padihot ang ginati-lawan subong ni Arroyo para makapabilin sa poder. Samtang nagapalapit ang katapusan sang iya termino sa 2010, labi siya nga nangin desperado nga magdugay pa sa Malacañang. Ini sa tuyo nga malikawan ang paghusgar sang pumuluyo sa indi na maisip nga makasiligni niya nga krimen batuk sa pungsod kag banwa.

Hayagan subong nga ginapasanyog sang pamilyang Arroyo kag mga suluguon nila ang pagduso sang cha-cha paagi sa pagtorse sa kaugalingon nga mga proseso kag layi. Para daw ligal ang mga pamaagi nga ini, ginaratsada nila subong sa Kongreso ang pagpasar sang mga resolusyon para sa anuman nga porma sang *charter change*. Ang mga ligal nga halambalanon nga tuyo nila ipaabot sa Korte Suprema sa 2009 kon dominado na ini sang mga mahistrado nga nombrar ni Arroyo.

Bangud sa maathag katama ang kaakig kag pagpamatuk sang pumuluyo sa plano ni Arroyo nga magpalawig sa iya termino, determinado siya nga gamiton ang militar, pulisya kag iban pa nga

Mga tampok sa isyu nga ini...

Cha-cha diri, cha-cha didto sa Kongreso
PAHINA 3

Rebolusyonaryong kahublagan sa Leyte, nagasulong
PAHINA 5

26 armas naagaw sg BHB, 34 kaswalti sg kaaway
PAHINA 7

pwersa pangseguridad para dugmukon ang mga demonstrasyon kag iban pa nga aksyong protesta nga ginalauman nga maga-ibwal batuk sa cha-cha. Ginalikawan gid ni Arroyo nga magalab-ot ang mga protesta sa lapnagon nga pag-alsa batuk sa iya pagginahum. Pananglitan nga kulang pa ang mga ini, ara ang katapusan niya nga baraha—ang pagpanaog sang “*emergency rule*” ukon indi gani, hayagan nga layi militar. Gintuyo na niya ini nga himuon sang madalian nga nagdeklarar siya sang “*state of emergency*” sadtong Pebrero 2006.

Pananglitan gid man, ini na ang pinakadaku nga pagsayup ni Arroyo. Ang cha-cha subong ang nagalatag sang kundisyon para sa desaysibo nga bungguanay sa tunga sang rehimeng US-Arroyo kag sang pumuluyong Pilipino. Ini ang pinakapunta sang desperado nga pagtinguha ni Arroyo nga magpabilin sa poder. Makapila ka beses na nga gindeklarar sang pumuluyong Pilipino ang ila pagkangil-ad sa cha-cha ni Arroyo. Indi na nila pagtugutan nga maglawig pa ang iya pagginahum. Wala sang busal nga makapugong sa ila pagsinggit.

Wala sang kadena nga makabalabag sa ila nagahiliugyon nga pagmartsa kag pagbato.

Nagahana na subong ang pinakamalapad nga pungsodnon nga

nagahiliugyong prente batuk sa cha-cha kag ara sa bag-as sini ang mga patriyotiko kag demokratikong

pwersa. Nagdeklarar na sang taga nila ka mabaskog nga pagpamatuk sa cha-cha ang madamu nga organisasyon sang pumuluyo, lakip na ang lain-lain nga grupo sang simbahan nga may madamu nga katapuan. Minilyon ang ginalauman nga magapasakup sa militante nga mga demonstrasyon, martsa kag iban pa nga porma sang protesta batuk sa cha-cha kag anuman nga porma sang tuyo nga palawigon ang pagginahum ni Arroyo.

Samtang ginapwersa nanday Arroyo kag sang iya mga suluguon ang cha-cha, labi nga nagabaskog ang pagpamatuk sang pumuluyo. Sa madugay man kag sa gilayon, ang pagpamilit ni Arroyo nga iduso ang cha-cha mangin tunaan sang iya pagkadugmok. Siguruhon sang pumuluyong Pilipino nga mangin katapusan nga saot na ini ni Arroyo.

Lubos nga ginasuportahan sang PKP kag sang mga rebolusyonaryong pwersa ang paghimakas sang pumuluyo batuk sa tanan nga tikang nga magpalawig sa ilegal, garuk kag mapiguson nga paghari ni Arroyo. Handa ini nga mag-amot sang tanan nga masarangan agud pamunuan, isahon kag pahulagon ang minilyon nga pumuluyo batuk sa cha-cha kag magbun-ag sang balod sang protesta batuk sa maitom nga mga padihut ni Arroyo.

Samtang nagabwelo ang kahublagang masa batuk kay Arroyo kag sa iya cha-cha, kag samtang nagalinagabong ang mga demonstrasyon kag iban pa nga porma sang protesta, paikiton man sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa kag iban pa nga rebolusyonaryong pwersa ang ila mga taktikal nga opensiba sa bilog nga kapuluan para silutan ang rehimeng US-Arroyo kag tapuson na ang pagginahum. AB

Tuig XXXIX No. 23 Disyembre 7, 2008

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial: Maghiliusa para pamatukan kag paslawon ang Cha-cha 1

Cha-cha diri, cha-cha didto sa Kongreso 3

Pungsodnon nga kampanya batuk sa cha-cha 4

Rebolusyonaryong kahublagan sa Leyte 5

Aerial spraying sa mga Lumad 6

Madinalag-on nga opensiba sg BHB

26 armas nakumpiska, 34 kaswalti sg kaaway 7

Opensiba sg AFP, makapaatrasar sa pagpahilway sg 2 bihag- *NDFP* 9

Pagpanghalit sg pasista nga estado

Pagpamatay, pagpang-ipit sa mga mangunguma 10

Nagadamu ang bata nga biktima sg militarisasyon sg rehimeng Arroyo 11

Balita 12

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

Cha-cha diri, cha-cha didto sa Kongreso

Sunud-sunod na ang pagpasaka sang mga suluguon ni Gloria Arroyo sang mga bag-o nga proposal para iduso ang cha-cha (*charter change* ukon pagbag-o sang konstitusyon). Paspas-an subong ang pagpabwelo sang cha-cha matapos idispa-tsar sang Kongreso ang ikaapat nga reklamong *impeachment* batuk kay Arroyo sa boto nga 183-18. Subong nga nadula na ang pamahug sang *impeachment*, puro nagakadasma ang iya mga suluguon para dalayon na ang pag-arangkada sang cha-cha. Masobra 20 bag-o nga proposal na ang nasumiter sang KAMPI kag Lakas-CMD (mga pangunahon nga partido pulitikal ni Arroyo) sa Committee on Constitutional Amendments sang Kongreso.

Patimaan sang desperasyon ni Arroyo nga madayon na ang cha-cha, mismo ang mga kongresista nga anak niya nga sanday Mikey kag Dato ang nagapanguna sa pagpasaka sang mga resolusyon kag pagkalap sang mga pirma para manawagan sang *constituent assembly* ("con-ass"). Sa ila bersyon nga ini, tingub ang Manubo nga Panalغان kag Senado agud talakayon ang mga pagbag-o sa konstitusyon kag pagabotohan ang mga ini bilang isa ka kapulungan. Paagi sini masampawan sang maki-Arroyo nga mayorya sa mas daku nga manubo nga panalغان ang pagpamatuk sang kadam-an sa mataas nga kapulungan angot sa ginaduso sang Malacañang.

Luwas sa mga anak ni Arroyo, may tagsa-tagsa pa nga proposal para sa cha-cha ang mga nagapanguna nga suluguon ni Arroyo pareho ni Rep. Luis Villafuerte sang Camarines Sur. Pareho sang mga anak ni Arroyo, ginaduso ni Villafuerte ang "con-ass." Siyam tanan ang mga proposal nga nagaduso sang "con-ass." Para madisimular ang pangunahong katuyuan sang mga ini—ang pagpalawig sang termino ni Arroyo—madamu sa mga nagapropener sang "con-ass" ang nagpasaka man sang paisa-isa nga amyenda lang sang

konstitusyon nga wala kuno sang angot sa pagpadalagan sang gubyrno. Ang matuod, katuyuan sang mga ini nga magaserbi nga pasakalye sa mga masunod pa nga proposal sa tion nga masuguran na ang "con-ass." Pangunahon na ginpasaka nga proposal ang lain-lain nga paagi para mapalawig ang termino ni Arroyo.

Halimbawa, ang House Resolution 737 ni House Speaker Prospero Nograles nagapanugyan sang isa lang kuno ka pang-ekonomya nga pagbag-o kag wala kuno ini sang angot sa pulitika ukon anuman nga mas dalagku nga pagbag-o sa sistema sang gubyrno. Sa amo pa man, malaut ini nga pagtraidor sa banwa bangud ginapropener sini nga ibasura ang isa sa mga nabilin nga probisyon nga nagaprotektar sa pungsodnon nga patrimonya—ang pagdumili sa mga dumuluong nga korporasyon nga magpanagiya sang mga kadutaan nga pribado kag publiko.

Anum ka resolusyon para sa "con-ass" ang nagapanawagan sang pagkambyo sa pederal nga sistema sang gubyrno. Duha naman ang nagapanugyan nga may

isa ka kapulungan na lang ang lehislatura sa baylo nga duha ka kapulungan—para sa gilayon nga paglusaw sang Senado.

Pinakahayag ang nga panugyan nga ginpasaka ni Rep. Hermilando Mandanas sang Batangas. Pareho nga pakadto sa pagpalawig sang termino ni Gloria Arroyo kag pagpabaskog sang iya kagamhanan ang panugyan nga ini. Tuyo sang iya HR 548 nga tingubon ang ehekutibo kag lehislaltibo nga sanga para mangin mas mahapos kuno ang pagpadalagan sang gubyrno. Nakapadumdom ini sa panahon sang diktadurya kon sa diin ginangkon ni Ferdinand Marcos ang kagamhanan sang lehislatura paagi sa pag-isyu sang mga dekreto.

Mas malaut pa ang kay Mandanas bangud ginapaiway sini ang eleksyon sa 2010 kag ginapalawig ang termino sang mga napilian nga upisyal sang tubtub apat ka

tuig. Napilitan na lang ni Mandanas nga bawion ang tuman ka baraghal nga resolusyon matapos batuhon ini sang wala-tulo nga pagpakamalaut.

Ginpakyaw naman ni Rep. Jose Solis sang Sorso-gon ang tanan nga probisyon nga gusto mabag-o sang Malacañang sang ipasaka niya ang HR 56 nga nagapamilit nga aprubahan sang Kongreso ang tanan nga amyenda nga ginaproponer sang Constitutional Consultative Commission nga gintukod ni Gloria sadto pa

nga 2005.

Sa kadamu sang mga proposal nga wala-tuo nga ginapasaka sang mga suluguon ni Arroyo sa Kongreso nga nagasakup sa lain-lain nga aspeto sang cha-cha, kitaon ang desperado nga pagdali-dali sang Malacañang. Todo-todo na ang pagpusta subong ni Arroyo sa cha-cha bangud ini na ang katapusan nga “ligal” nga baraha para makaptan gihapon niya ang direkta nga gahum makaligad ang 2010. AB

Pungsodnon nga kampanya kontra sa cha-cha, liwat nga ginasulong

Ginsuguran na sang progresibo kag demokratikong organisasyon kag personahe ang liwat nga pagpasulong sang pungsodnon nga kampanya batuk sa panibag-ong tuyo nga bag-uhon ang konstitusyon. Angot sini, nagaabot na sa 50 organisasyon kag personahe lakip si Archbishop Gaudencio Cardinal Rosales sang Manila ang nagapakamalaut sa ginaduso nga “constituent assembly” (con-ass) sang mga alyado ni Arroyo.

Sadtong Nobyembre 30, nagrali ang masobra 2,000 katawo sa lain-lain nga lugar sa Metro Manila agud ipabutyag ang ila mabaskog nga pagpamatuk sa “con-ass”. Ang rali batuk sa “con-ass” gintabo sa pagdumdum sang ika-145 kaadlawan ni Andres Bonifacio.

Naglunsar man sang isa ka daku nga “teach-in” sa Plaza Miranda ang mga alyadong organisasyon sa idalum sang Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN) pareho sang Kilusang Mayo Uno, Kilusang Magbubukid ng Pilipinas, Anakpawis, Gabriela, Migrante kag Anakbayan. Gintalakay nila sa “teach-in” ang pinakamainit nga halambalanon nasyunal, pangunahon na ang “con-ass”. Nagmartsa sila pagkatapos pakadto sa Mendiola Bridge. Nangin senyas ang aksyong protesta nga ini sang pag-sugod sang pungsodnon nga kampanya nga ginatawag “Labanan ang cha-cha ni Gloria.”

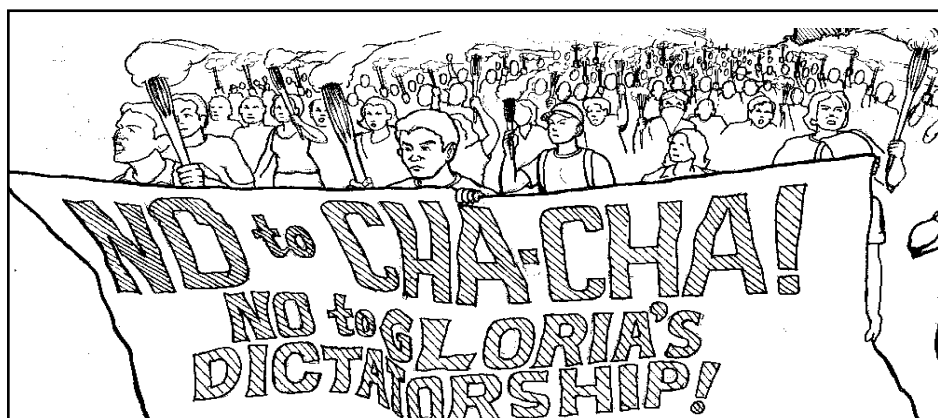
Sa monumento ni Gat Andres Bonifacio sa Balintawak, Quezon City naglunsar man sang rali ang mga katapu kag kadampig sang Ki-

lusang Makabansang Ekonomiya. Nagpaandam ang mga nag-upod nga obispo nga indi malayo nga matabo sa Pilipinas ang mga nagakatabo nga lapnagon nga protesta sa Thailand kon igapamilit sang mga suluguon ni Arroyo ang cha-cha.

Ginsundan ini sang isa ka “Lakbayan ng mga Maralita” sadtong hapon sang Disyembre 1 kon sa diin ginatos nga imol sa syudad sa pagpamuno sang KADAMAY ang nagtipon sa Commonwealth Market kag nagmartsa pakadto sa Elliptical Road sa Quezon City.

Hayagan man ang pagpamatuk sang masunod nga mga organisa-

syon kag personahe: Association of Major Religious Superiors of the Philippines (AMRSP), Rev. Eddie Villanueva sang Jesus Is Lord Movement kag Bangon Pilipinas, anay Presidente nga si Joseph Estrada, United Opposition (UNO), Concerned Citizens Movement, Youth Act Now!, Promotion of Church People’s Response (PCPR), EDSA 3 Coalition, Sanlakas kag Coalition for National Transformation. Nagpahayag man sang pagpamatuk ang Integrated Bar of the Philippines (IBP), Catholic Educational Association (CEAP), Makati Business Club kag Management Association of the Philippines. Batuk man sa cha-cha si Bro. Mike Velarde, lider sang El Shaddai Movement kag ginakilala nga “spiritual adviser” ni Gloria Arroyo. AB

Rebolusyonaryong kahublagan sa Leyte, nagasulong

Mabaskog nga ginapanginwala sang Mt. Amandewin Command (Bag-ong Hangaway sang Banwa-Leyte) ang ginawakal sang reaksyunaryong Armed Forces of the Philippines (AFP) nga nalutos na sini ang rebolusyonaryong kahublagan sa Leyte. Sa pakighinun-anon sang *Ang Bayan* sa pila ka yunit sang BHB sa Leyte, ginlaragway sang mga ini kon pano padayon nga nagasulong ang armadong paghimakas, rebolusyong agraryo kag iban pa nga pangmasang paghimakas sa isla sa pihak sang masingki nga militarisasyon nga ginasabwag didto sang kaaway.

Daku sa partikular ang mga benepisyo nga naangkon sa ikatlong distrito kon sa diin ginalunsar ang mga antipyudal nga paghimakas.

Tampok ang paghimakas sang linibo nga mamumugon sa uma para okupahan ang napabay-an nga malapad nga tubuhan kag rantso sang dalagku nga agalon nga mayduta. Ginatantya nga 800 ektaryas sini ginapanag-iyahan sang pamilya Larrazabal, isa sa pinakadaku nga agalon nga mayduta sa Leyte.

Madinalag-on ang paghimakas sang mga mamumugon sa uma para magtanum sang humay kag mais sa nasambit nga kadutaan.

Naglunsar man sang iban pa nga porma sang antipyudal nga paghimakas lakip ang pagpanubo sang renta sa duta, pagpataas sang suhol sang mga mamumugon sa uma kag pagbalik sa mga mangunguma sang mga duta nga ginagaw sa ila.

Nagserbi nga malahalón nga pundasyon sa pag-angkon sang mga kadalagan nga ini ang padayon nga pagpabaskog sang BHB kag hugot nga angot sini sa pumuluyo sa isla sa pihak sang mga kapintas sang Oplan Bantay Laya 2 (OBL2).

Natay-og ang dalagku nga mga agalon nga mayduta sa antipyudal

nga paghimakas sang pumuluyo. Gintinguhaan sang kaaway nga gamiton ang OBL2 sa pagsabwag sang kahadlok agud maguba ang rebolusyonaryong kahublagan.

Labi nga naglapnag kag naggrabe ang mga paglapas sa tawha-nong-kinamatarung. Sa mga lugar nga mabaskog ang mga antipyudal nga paghimakas, ginainitan sang militar ang mga mangunguma. May mga kaso nga ang mga biktima ginapakaon sang tae kag ginapai-nom sang ihi. Ginapangsumbag ang mga biktima agud matulon nila ang higko nga ginapakaon sa ila. Ginapilit man ang pila ka mangunguma nga itudlo kon sa diin ang BHB.

Base sa parsyal pa lang nga mga report, tatlo ka makasiligni nga masaker ang natabo sa Leyte halin nga ginpatuman ang OBL2 sa isla sadtong 2007 kon sa diin 20 mangunguma ang hayagan nga ginpamatay sang militar. Madamu ang ginaakusahan nga nagaangot sa BHB kon magkadto sa mga uma, ginabakol kag ginapalayas. Ginapamatay sang suldado ang mga ginasadog nga hayop sang mga mangunguma. "Paantos gid sa pangabuhian sang mga mangunguma ang kampanya militar sang kaaway," suno sa isa ka nainterbyu nga kumander sang BHB.

Pero baliskad sa ginasaligan sang kaaway, ang pagpamintas batuk sa mga mangunguma labi lamang nga nagpalig-on sa pagsuporta sa hangaway sang banwa kag rebolusyonaryong hublag. Nagpabilin sila nga malig-on. Ginpahugot nila ang pagbuligay sa BHB. Lakip diri ang boluntaryo nga pagamot sang bugas kag iban pa nga makaon. Ang presensya kag hulag sang kaaway ila ginapanilagan kag ginapaabot sa BHB.

*sundan sa "Leyte..."
sa pahina 6*

Aerial spraying sa komunidad sang mga Lumad

Daku nga perwisyo sa pumuluyo sang Southern Mindanao ang wala pili kag makahalit sa ikaayong-lawas ang paggamit sang makahililo nga pestisidyo sang mga dalagku nga plantasyon. Ginpalala sini ang grabe na nga pagpanghimulos kag pagpamigos sa madamo nga mga mamumugon kag Lumad sa nasambit nga mga plantasyon.

Lakip sa pinakagrabe nga nabiktima sang *aerial spraying* sang mga makahililo nga kemikal ang may 150 pamilya nga Manobo nga nagapuyo sa Barangay Kamukhaan, Hagonoy, Davao del Sur. Naggaantos sang balatian kag amatamat nga nagakamatay ang maso-

bra 700 tagabaryo didto bunga sang pagsabwag sang makahililo nga pestisidyo sang Lapanday Development Corporation (Ladeco) sa mga kasagingan sini sa kaiping sang ila baryo. Nagumpisa ang paglapnag sang mga sakit sang pumuluyo sa lugar umpi-

sa pa sadtong 1981.

Nanarisari nga sakit ang nagatake sa mga taga-Kamukhaan. Lapnagon ang kanser, bosyo, mga sakit sa mata, anemya kag iban pa nga sakit sa dugo, hapo, pag-ubo, kabudlayan magginhawa kag iban pa nga sakit sa baga. Pirme nga may lain-lain nga abnormalidad ang mga ginabun-ag nga lapsag.

Asta ang mga tanom kag ginatipan nila nga hayop naigo man sang mga sakit. Wala na nagapamunga ang ila mga niyog kag iban pa nga tanom. Ang ila nga hayop nga makakadto sa sulod ukon malapit sa kasagingan sang Ladeco, nagakaon sang hilamon ukon nagaginom sa sapa didto nagakapatay. Bangud sa kontaminasyon sang mga suba kag dagat, nagaabot na lang sa pila ka kilo ang nahulik nga isda kada adlaw halin sa sadto ginatos ka kilo.

Bangud wala sang pangabuhian bilang mga mangunguma kag mangingisda ang mga taga-Kamukhaan, madamo sa ila ang napilitan nga magtrabaho sa Ladeco. Diri direkta sila nga bukas sa mga pestisidyo nga wala sang anuman nga proteksyon, kabaylo sang gamay nga P45 nga sweldo kada adlaw. Wala ginasabat sang kumpanya ang pagpabulong sang mga mamumugon sa kada magbalatian sila bangud sa kontaminasyon halin sa mga pestisidyo. **AB**

"Leyte...," halin pahina 5

Daku ang nabulig sang masa sa paglunsar sang hangaway sang banwa sang 17 taktikal nga opensiba halin nga ginsuguran sang AFP ang OBL2 sa lugar. Nakakuha ang BHB sang 49 armas halin sa kaaway. Sa nasambit nga mga taktikal nga opensiba, 56 ka elemento sang kaaway ang napatay. Samtang, sa bahin sang BHB, 12 Pu-

lang hangaway ang naghalad sang ila kabuhi.

Nakarekrut man ang BHB sang dugang nga mga Pulang hangaway kag nakalunsar sang iban pa nga hilikuton militar kag iban pa nga aktibidad sa patag sang kultura, edukasyon, produksyon kag iban pa. Padayon nga ginapatuman sang mga sanga sang Partido kag organisasyong masa sa lokalidad ang ila mga rebolusyonaryong hili-

kuton sa likum nga pamaagi. Wala natigayon nga mapunggan sang OBL2 ang mga ini.

Ang naangkon nga mga kadalang-an sang armado nga rebolusyonaryong kahublagan sa pihak sang mabaskog pagpamintas sang kaaway sa Leyte pamatuod sang kalapad sang naabot, kadalom sang pagkaugat sini sa kubay sang pumuluyo kag kainit sang suportang masa. **AB**

Pagsilut sa mga plantasyon nga nagagamit sang makahililo nga kemikal

Bilang sabat sa mabaskog nga demanda sang pumuluyo, naghulag ang mga rebolusyonaryong awtoridad sa Southern Mindanao agud dumilian ang dalagku nga plantasyon nga nagagamit sang makahililo nga kemikal nga makahalalit sa ikaayong lawas kag kapalibutan. Agud ipatuman ang mandu nga ini, ginlunsar ang mga masunod nga aksyon sang BHB:

Nobyembre 25. Ginsunog sang BHB ang isa ka 10-*wheeler* nga trak nga ginapanag-iyahan sang Sumitomo Fruits Philippines (Sumifru) kag ginagamit sa pagbunyag sang makahililo nga pestisidyo. Ang Sumifru subsidyaryo sang Sumitomo Group of Companies sang Japan nga nagatanum sang saging nga Cavendish kag naga-eksport sini sa iban nga mga pungsod. Natabo ang pagsilut sa Sityo Cogon, Barangay Tamayong, Calinan, Davao City.

Nobyembre 10. Ginreyd sang BHB ang duha ka sagingan sa Compostela—ang Compostela

Plantation Inc., isa ka subsidyaryo sang Sumifru, nga ara sa Barangay Mangayon, banwa sang Compostela; kag Dizon Farms sa Barangay Babag, Monkayo. Lima ka *shotgun*, apat ka .38 kag anum ka *handheld radio* ang nakumpiska halin sa Compostela Plantation Inc. samtang duha ka baby armalite, lima ka karbin kag isa ka *handheld radio* ang nakumpiska halin sa Dizon Farms.

Agosto 8. Ginsilutan sang BHB ang Rio Vista Agribusiness Ventures (ginapanag-iyahan sang imperyalistang Marsman Drysdale

Corporation) nga may daku nga plantasyon sang saging sa Maco, Compostela Valley paagi sang pagsamad sang planta nga ginagamit sa pagmiksila sang mga makahililo nga kemikal nga pestisidyo kag ang eroplano nga ginagamit para sa *aerial spraying* sang pestisidyo sa lugar.

Abril 14. Ginreyd sang BHB ang APO Land Fruits sa Tungkalan, Toril City kag ginsunog ang duha ka *generator* sini. Ang APO Land Fruits nagaserbi nga *packing house* sang Sumifru.

Abril 9. Ginsalakay sang BHB ang 11,000 ektarya nga Dole Stanfilco, subsidyaryo sang higante nga Dole Food Co. sang US kag ginsunog ang *packing equipment* sini. AB

26 armas, nakumpiska sang BHB, 48 kaswalti, naangkon sang kaaway

Napulo'g anom ka elemento sang kaaway ang napatay kag 32 ang napilasan sa separado nga mga taktikal nga opensiba nga ginlunsar sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) umpisa Nobyembre 18 tubtob Disyembre 3. Sa kabilugan, nagalab-ot sa 26 nga armas ang nakumpiska halin sa mga taktikal nga opensiba nga ini.

Disyembre 3. Isa ka pulis ang napatay kag apat ang malubha nga napilasan sang ambuson sang mga Pulang hangaway sang BHB ang mga elemento sang 6th Regional Mobile Group (RMG) sang PNP sa Barangay Estado, Victorias City, Ne-

gros Occidental. Makadto tani sila sa isa ka detatsment sa Barangay Gawahon sang nasambit nga syudad sang natabo ang ambus. Ginpalukpan man sang isa pa ka grupo sang mga Pulang hangaway ang mga tropa sang RMG nga magsuporta

tani halin sa Barangay Gawahon.

Disyembre 2. Lima ka soldado, kalakip ang apat nga opisyal sang Army Personnel Management Center sang Philippine Army ang napatay kag duha pa ka opisyal sini ang nararong sang palukpan sila sang *land mine* kag paulanan sang bala sang mga Pulang hangaway sang BHB. Gin-ambusan ang yunit sang AFP samtang nagasakay ini sa isa ka trak nga Isuzu Elf sa Sityo Bantolinao, Barangay Ganayon, Lianga, Surigao del Sur. Nakumpiska sang mga gerilya ang isa ka M14 kag apat ka M16, isa ka *laptop* nga kompyuter kag mga bala.

Disyembre 1. Anom ka tropa sang "B" Coy sang 67th IB ang napatay kag 14 ang nararong, kalakip ang ila nga kumander nga si 1Lt.

Francis John Gabawa sang palukpan sila sang *land mine* sang mga Pulang hangaway sang Antonio Nerio Antao Command-Front 15 Operations Command-BHB sa Sityo Macopa, Barangay Mahan-ub, Baganga, Davao Oriental. Gin-ambus ang nasambit nga mga elemento sang AFP samtang nagalunsar sang operasyon para luwason ang bihag sang inaway (Prisoner of War o POW) nga si P03 Eduardo Tumol. Si Gabawa kag ang 67th IB ang nagpanguna sa pagpatay sadtong Marso 2007 sa bata nga si Grecil Buysa sa isa ka inaway sa New Bataan, Compostela Valley. Ang pito ka tugig sang edad nga bata gintawag sang AFP nga bata nga hangaway sang BHB pagkatapos siya patyon sang mga tropa ni Gabawa.

Nobyembre 30.

Isa ka soldado ang napatay sang ambuson sang BHB ang mga elemento sang 36th IB sa Bingkungan, Hinatuan, Surigao del Sur.

Nobyembre 29. Duha ka soldado sang 67th IB ang napatay kag isa ang napilasan sang harason sila sang mga Pulang hangaway sang

Antonio Nerio Command-Front 15 Operations Command-BHB sa Sityo Kasunogan, Barangay Mahan-ub, Baganga, Davao Oriental. Kabahin sang magsuporta tani sa POW nga si P03 Eduardo Tumol ang hinaras nga mga soldado. Bag-o ini, isa ka soldado ang nararong sang makaengkwentro ang isa ka iskwad sang 47th kag mga Pulang hangaway sang BHB sa dulunan sang Buri, Tapaz, Capiz kag Barangay Masaroy, Calinog, Iloilo.

Nobyembre 28. Tatlo ka soldado, kalakip ang isa ka sarhento kag isa ka corporal ang nararong sa isa ka engkwentro sa tunga sang gintingob nga mga elemento sang Ist Light Reaction Company kag isa ka platoon sang "B" Coy sang 3rd IB kontra sa mga Pulang hangaway sang BHB sa Sityo Barangay Anupol, Bamban, Tarlac.

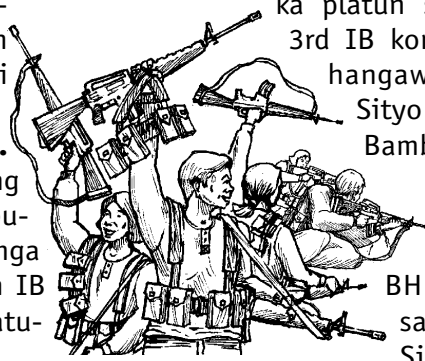
Isa pa ka soldado ang nararong sang isnaypingon sang BHB ang detachment sang 23rd IB-CAA sa Sityo Maputi, Barangay Doña Carmen, Tagbina, Surigao del Sur.

Nobyembre 27. Napulo ka mabaskog nga armas ang nakump-

iska sang mga Pulang hangaway sa Far South Mindanao Region sang salakayon nila ang detachment sang Civilian Volunteers Organization (CVO) sa Sityo Kiahi, Barangay Kinam, Malapatan, Sarangani. Ang napulo ka armas nga naagaw nga wala sang lupok ginalakipan sang walo ka *shotgun*, isa ka karbin kag isa ka Garand.

Pagkahapon, isa ka soldado naman ang napatay kag anom pa ka iba ang nararong sang ambuson sang mga Pulang hangaway sang Ruperto Tuyac Command-5th Pulang Bagani Company sang BHB ang mga elemento sang 25th IB sa Sityo Paraiso, Barangay Mt. Diwalwal, Monkayo, Compostela Valley.

Nobyembre 18. Napulog isa (11) armas ang nakumpiska sang BHB sang Northeastern Mindanao Region (NEMR) sang salakayon nila ang isa ka minahan sang *copper* sa Barangay Bayabas, Cabadbaran City, Agusan del Norte. Suno sa pahayag ni Ka Maria Malaya, tagapamaba sang National Democratic Front-NEMR, ang nasambit nga reyd amo ang aksyon pangpina sa manug-abuso kag mapanghimulos nga mga kumpanya sang mina nga ginapanag-iyahan sang pamilya Amante kag mga kaalyado sini. **AB**

Mga kagamitan sang pulis sang La Libertad, ginbalik sang BHB

GINBALIK sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa mga pulis sang La Libertad, Negros Oriental sadtong Disyembre 1 ang ila mga kagamitan nga ginkumpiska sadto sang mga Pulang hangaway. Nau-pod sa pagkumpiska ang personal nga mga gamit sang mga elemento sang La Libertad-PNP.

Upod sa mga ginbalik ang tatlo ka pak, isa ka kapote, lima ka

cellphone, mga *charger* sini kag iban pa nga mga personal nga ginapanag-iyahan. Ginbutang ang mga ini sa isa ka kahon kag ginhatag sang wala nagpakilala nga mga kaupod sa upisina sang Diocese of San Carlos sang simbahan nga Katoliko. Ginhatag naman ang mga ini sang kura paroko nga si Rev. Fr. Jose Advincula kay Mayor Lawrence Limkaichong sang La Libertad. Ang alkalde na-

man ang nagdala sang nasambit nga kahon sa istasyon sang pulisya.

Madumduman nga ginreyd sang isa ka yunit sang Leonardo Panaligan Command sang BHB-Negros sadtong Nobyembre 3 ang headquarters sang pulisya sa La Libertad kag nakakuha sila sa sulod sang lima ka minutos sang apat ka M16, lima ka pistola nga kalibre .45 kag mga uniporme. **AB**

Ginapasingki nga opensiba sang AFP, makapaatrasar sa paghilway sang 2 bihag—NDFP

Ginpakamalaut ni Ka Fidel Agcaoili, tagapamaba sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) Negotiating Panel, ang pagpakatig-a sang rehimeng Arroyo bahin sa pagpaabot sang pormal nga hingyo sa NDFP para hilwayon ang duha ka bihag sang gera sa Southern Mindanao. Suno kay Agcaoili, sa baylo nga suguran sang gubyernong Arroyo ang pormal nga proseso sang paghilway sa mga bihag, ginmandu pa sini sa AFP ang pagpasingki sang mga operasyon militar agud salbaron kuno sila.

Ginpaathag ni Agcaoili nga samtang wala sang nabaton nga hingyo ang Merardo Arce Command (MAC) sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Southern Mindanao, magapadayon ang imbestigasyon sini sa posible nga paglapas sang duha ka bihag sa tawhanong-kinamatarung kag mga pagsulundan sang gera. Kon may makit-an nga basehan mahimo nga bistahon sila sang rebolusyonaryo nga hukmanan sang pumuluyo kag pagadapatan sang nagakaigo nga silut kon mapamatud-an nga may sala.

Mahimo nga mapadasig ang pagpatuman sang silut sa tunga

sang malaparan nga operasyon militar, siling niya. Pero bisan mapamatud-an sila nga wala sang sala, siling ni Agcaoili, indi giha-pon pwede nga hilwayon ang mga bihag kon wala sang pormal nga kasugtanan para sa hilway kag areglado nga pagpahilway.

Ang duha ka bihag amo sanday 1Lt. Vicente Cammayo Jr., kumander sang 3rd Special Forces Battalion sang Philippine Army kag P03 Eduardo C. Tumol sang Philippine National Police. Suno kay Ka Rigo-berto Sanchez, tagapamaba sang Merardo Arce Command, si Cammayo nadakup sang BHB sa Monkayo, Compostela Valley sadtong No-

1Lt. Vicente Cammayo Jr.

byembre 7 samtang si Tumol nabihag sa Caraga, Davao Oriental sadtong Nobyembre 5. Nakuha sa ila ang isa ka M60 *light machinegun*, isa ka KG9 *sub-machinegun*, tatlo ka M16, isa ka M14 kag isa ka .45 kalibreng pistola.

Sa isa ka bidyo nga ginpadala sang MAC sa midya sadtong Nobyembre 30, nagpaabot sang mensahe si Lieutenant Cammayo sa iya mga kaupdanan kag paryente angot sa iya kahimtangan. Suno kay Cammayo, areglado ang pagtrato sa iya bilang "*prisoner of war*" (POW). Ginapanginwala niya ang balita nga siya pilason sang magsurender sa BHB sadtong Nobyembre 7. Ginpaabot man niya sa iya pamilya nga wala ginaabuso ang iya mga kinamatarung kag ginasabat ang iya mga basehang kinahanglanon.

AB

Monet, 16

Si Monet isa ka 16 anyos nga bata sang mangunguma. Sa pinakaulihi nga produksyon sang Sine Proletaryo, ginpahayag niya ang kahimtangan sang mga kapareho niya nga pamatan-on sa kaumhan. Ginsaysay niya ang kabudlayan nga ila naagyan kag ang handum nila nga makati-bawas sa pangabuhi.

Ang mga istorya ni *Monet* bahin sa kakulang sang kahigayunan nga makaeskwela kag temprano nga magsakbat sang pagtrabaho isa ka tipikal nga mga inagihan sang kabataan nga mangunguma. Ang mapiot nila nga kahimtangan ginapalala pa sang militarisasyon sa

kaumhan. Temprano nga nahangpan sang mga pamatan-on nga pareho ni Monet ang tuman ka kitid nga kahigayunan para sa katumanan sang ila mga handum sa idalom sang subong nga sistema. Ang wala sang paglaum nga ini ang nagtudlo sa ila nga magpakigbahin sa rebolusyonaryong

gera sa kaumhan.

Tan-awon sa *Monet, 16* ang mga panghakroy sang pamatan-on nga mangunguma kag ang nakita nila nga paglaum sa kubay sang Bag-ong Hangaway sang Banwa. Gi-napanagtag ini sa porma sang VCD kag DVD kag mahimo man i-download halin sa www.philippine-revolution.net. Makita man sa website ang iban pa nga produksyon sang Sine Proletaryo pareho sang *Dagli* (malip-ot nga pelikula), *Sig-nos* kag *Ambahan*.

AB

Pagpamatay kag pagpang-ipit sa mga mangunguma

Wala sang untat ang mga kaso sang ekstrahudisyal nga pagpamatay, sa pihak sang ginapabugal sang rehimeng Arroyo nga nag-hupa na ang amo nga mga kaso. Suno sa Karapatan, nagaabot sa 43 kaso sang pangpulitika nga pagpamatay ang nalista umpisa Enero tubtob Septyembre 2008. May ara man sang pito ka kaso sang pagdukot sa panahon nga ini. Pinakadamo ang kaso sang mga ekstrahudisyal nga pagpamatay sa Mindanao, kon sa diin 19 nga kaso ang nareport umpisa Hulyo tubtob Setyembre.

Sining nakaligad nga duha ka simana, talalupangdon ang kala-kasan kag pagpang-ipit sa mga nagabato nga mangunguma sa mga report nga nakalap sang *Ang Bayan*:

Disyembre 3. Ginpatay si Arnaldo Hoyohoy, 40, isa ka mangunguma nga taga-Barangay Caranoche, Sta. Catalina, Negros Oriental. Nag-agum siya sang isa nga igo sang bala sa tuo nga pisngi nga nagguwa sa nawala nga bahin sang iya liog. Si Hoyohoy bata sang isa sa 30 mangunguma nga benepisyaryo sang ginpanagtag makaligad lang sang Department of Agrarian reform (DAR) ang 61-ektaryang kadutaan nga ginapanag-iyahan ni anay Rep. Herminio Teves. Napulo'g isa ka tuig nga ginapakig-away sang mga mangunguma sa korte ang kinamatarung nila sa du-ta.

Disyembre 2. Duha ka beses nga ginharang sang mga pulis ang isa ka grupo sang mga mangunguma umpisa sa Sityo Banasi, Barangay Pawili, Bula, Camarines Sur. Una sila nga ginbalabagan samtang nagamartsa sila pakadto sa Malacañang. Liwat sila nga gin-abangan sang nagapakadto sila sa upisina sang DAR. Ginaduso sang mga mangunguma nga bawion ni Executive Secretary Eduardo Ermita ang iya mandu sad-tong Abril 2008 nga nagbasura sa Certificate of Land Ownership Award

nga ginhatag sadtong 1997 sa 57 ka mangunguma sang Banasi para sa 123 ektaryas nga kalupaan didto. Ginbalik sang Malacañang ang duta sa pamilya Fajardo-Imperial, mga agalon nga mayduta ang daan nga nagauyat sini, bangud pastuhan kuno ang kadutaan kag kon amo mahimo ilibre sa CARP kag ipaidalom sa *land-use conversion*. Suno sa mga mangunguma, gindesisyunan ini sang Malacañang sang wala man lamang gin-inspeksyon ang kadutaan sa madugay na nga ginatamnan sang tubo, palay kag mais.

Nobyembre 30. Gintiro sang mga ginaspetsahan nga elemento sang militar si Isabelino Celing, 47, Bayan Muna coordinator sang Monkayo, Compostela Valley. Gin-ambus siya sa Sityo Sumuag, Barangay Haguimitan, Monkayo. Anom ka adlaw nga nakahigda si Celing sa ospital bag-o siya mapatay. Nag-agum siya sang lima nga igo sang bala. Ang mga kriminal nagsakay sa isa ka pula nga XRM nga motorsiklo nga wala sang plaka.

Nobyembre 28. Wala sang rason nga gindukot sang walo ka armadong lalaki si Mohammad Diya Hamja, myembro sang Hustisya! Kag sang Moro Christian People's Alliance (MCPA). Halin sa isa ka moske si Hamja sang tutukan kag pwersahan siya nga ginsakay sa isa ka puti nga L-300 nga *van* nga may plaka nga XHC-238. Si Hamja, 50,

kalakip sa mga residente sang Basilan nga gin-aresto sang militar sadtong 2000 kag gin-akusahan nga myembro sang Abu Sayyaf. Gindetine siya sa Camp Bagong Diwa sa Bicutan, Taguig pero ginbuyan man bangud sa kakulang sa ebidensya. Mabaskog nga ginkundennar sang mga tagasakdag sang tawhanon nga kinamatarung ang pagdukot kay Hamja.

Nobyembre 27. Siyam ka mangunguma halin sa Hacienda Bacan sa Guintubhan, Isabela, Negros Occidental ang arbitraryo nga gin-aresto kag ginkulong sang mga pulis sa presohan sa Quezon City. Nagarali sadto ang mga mangunguma sa atubang sang Land Registration Authority (LRA) para iduso ang ila kinamatarung sa 157-ektaryas nga kadutaan nga ginapanag-iyahan sang pamilya ni Mike Arroyo, bana sang presidente. Ginkasuhan sila sang iligal nga pagtilipon. Nauna diri, anom ka mangunguma halin sa nasambit nga asyenda ang gin-aresto kag ginbakol sang ginsumalang nila sang rali ang pagbisita ni Gloria Arroyo sa Bacolod City sadtong Oktubre.

Nobyembre 26. Iligal nga gin-aresto sang gintingob nga pwersa sang Zambales Criminal Investigation and Detection Team kag Military Intelligence Group (MIG) sang Eastern Visayas si Oscar Belleza, 51, sa Barangay Bannican, Olongapo City. Ginpasakaan siya sang himu-himo nga kaso nga *murder* kaangot sang purgahan kuno nga natabo sa Inopacan, Southern Leyte sadtong 1985. Ginapaguwa sang militar nga opisyal sang Partido Komunista sang Pilipinas si Belleza.

Nobyembre 23. Iligal nga ginhalughog sang mga pulis sang Cabuyao, Laguna ang mga balay nanday Cecilia Cervantes kag iya utod nga si Leoncia sa Barangay Bigaa, Cabuyao. Si Cecilia Cervantes

isa sa mga tagadumala sang Labor Education Advocacy Development Response Services (LEADER Inc.), isa ka grupo nga nagasakdag sang mga kinamatarung pang-union.

Suno sa pamilya nga Cervantes, pwersahan nga ginsulod sang mga pulis ang duha ka balay nga wala sang *search warrant*. Gintutukan sang pusil kag ginpahapa ang mga myembro sang pamilya nga natabuan nga ara kag ginpilit nga magupod sa ila. Sang magbalibad ang iba, pwersahan nga gindala sang mga pulis sa presinto si Darwin Cervantes, 25, hinablos ni Cecilia kag gin-akusahan sang paggamit sang *marijuana*. Para pagwaon si Darwin ang ila target, gin-aresto man sang mga pulis ang abyan niya nga si Jericho Librero sa kaiping nga baryo.

Ang insidente nga ini amo ang pikakaulihi lamang sa nagapadasyon nga kampanya sang pagpamigos sa mga lider-masa kag aktibis-

ta sa Southern Tagalog.

Nobyembre 22. Gintiro tubtob nga mapatay si Vicente Paglinawan, isa ka lider-mangunguma. Suno sa isa ka saksi, nagpulong sadto si Paglinawan sa mga myembro sang isa ka kooperatiba sa Paquibato District, Davao City sang gulpe siya nga tiruhon. Nag-agum siya sang tatlo nga igo sang bala sa ulo.

Nobyembre 16. Ginsalbeyds sang mga elemento sang 39th IB kag Scout Rangers ang Pulang hangaway nga si Hajid Marambong (Ka Raffy). Si Ka Raffy kag isa pa ka Pula nga hangaway gin-ambus sa Sityo Catalan, Barangay Sibulan, Toril, Davao City. Pareho sila nga wala sang armas. Gintadtad sang tumadman kadamo nga bala ang lawas ni Ka Raffy kag ginhulugan sang daku nga bato ang iya nga guya. Ginpaguwa sang AFP nga kalakip si Ka Raffy sa 10 Pulang hangaway nga nakaengkentro kuno sang 39th IB

sadtong adlaw nga ina.

Ang 39th IB man ang responsable sa pagpatay sadtong 2006 sa mag-asawa nga George kag Maricel Vigo, mga NGO worker sa Kidapawan City; sa mangunguma si Salvador Dante Jr. sa Kisante, Makilala, North Cotabato; kag sa Anakpawis volunteer nga si Jay Allunar sa Makilala.

Umpisa man sadtong 2006 ginharas, pwersado nga ginapasurender ukon indi gani ginaisip sa *"hit list"* (listahan sang palatyon) ang madaamo nga sibilyan sa Kisante, Makilala kag sa Coronan kag Astorga sa Sta. Cruz, Davao del Sur bangud mga myembro ukon tagasuporta kuno sila sang BHB. Sa Kisante, 40, mangunguma ang ginparada kag ginbansagan nga mga myembro ukon simpatisador sang BHB. Pirme man ang problema sa mga komunidad sang sibilyan sa mga banwa nga ini bangud sa pagkampo sang RSOT sang AFP sa tunga sang matawo nga lugar didto. **AB**

Nagadamu ang mga bata nga biktima sang militarisasyon sa idalum sang rehimeng Arroyo

NAGAABOT sa 948 bata ang dokumentado nga biktima sang lain-lain nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung halin sang magpungko sa poder si Arroyo sadtong 2001. Nakabase ini sa mga rekord sang Children's Rehabilitation Center (CRC), isa ka institusyon nga nagamonitor sa epekto sang militarisasyon sa mga bata.

Nagaabot man sa duha ka milyon nga bata ang nangin biktima sang pilit nga pagbakwet, ilabi na sa Mindanao. Suno pa sa CRC, indi magnubo sa 66 bata na ang nagkalamatay, 50 ang gintortur, 55 ang iligal nga inaresto ukon ginditener kag 49 ang gintuyo patyon sa panahon nga nasambit.

Naglala pa ang mga abuso-militar sa mga bata sa idalum sang Oplan Bantay Laya 2 (OBL2) bangud nagdamu ang mga kaso kon sa diin ang mga bata nga biktima ginabansagan nga mga bata nga hangaway kag ginakasuhan sang rebelyon. Lu-

was diri, ginagamit man ang mga bata bilang mga giya sa mga operasyon militar kag ginapilit ang kababaihan kag mga bata nga magbantay sa mga tsekpoynt. Siling sang CRC, hayagan nga ginabutang sa peligro ang mga bata kag lapas ini sa International Humanitarian Law.

Nagadamu man ang amo nga mga paglapas sang rehimeng Arroyo sa kinamatarung sang mga bata sa pihak sang pagtinguha sang mga organisasyon pareho sang United Nations nga pabaskugon ang mga mekanismo para protektahan ang mga bata sa tunga sang mga armadong

inaway.

Plano sang CRC nga magsumiter sang report kay Radhika Coomaraswamy, United Nations Special Representative to the Secretary General on the Working Group on Children and Armed Conflict, nga nakatalana nga magbisita sa Pilipinas subong nga Disyembre 8-12.

Angot sini, ginalunsar man subong sang CRC kag Salinlahi, isa pa ka grupo nga nagatib-ong sa kinamatarung sa mga bata, ang isa ka kampanya nga ginatig-uluhan *"Children Under Siege: Children-Victims of the US-Arroyo Regime's War of Terror."* Katuyuan sang kampanya nga ibuyagyag ang mga paglapas sa tawhanong-kinamatarung sang mga bata bunga sang pagpasulong sang OBL2. **AB**

Bicol, paralisado sa untat-byahe

PARALISADO sang 95% ang transportasyon sa tatlo ka prubinsya sang Bicol nang maglunsar sang untat-pasada ang Concerned Drivers and Operators for Reforms (CONDOR) kag Pinagkaisang Samahan ng Tsuper at Opereytor Nationwide (PISTON) sadtong Nobyembre 26. Naglab-ot sa 99% ang paralisasyon sa Sorsogon, 98% sa Albay kag 85% sa Camarines Sur. Nakalunsar man sang protest caravan sa Masbate.

Pangunahon nga gindala nga isyu sa malaparan nga untat-byahe ang pagpamilit sang daku nga rolbak sa presyo sang langis kag pagbasura sa 12% *value-added tax* sa mga produktong langis.

Mga terorista nga pagpang-atake sa Mumbai, ginkundenar sang PKP

GINKUNDENAR sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) ang terorista nga pagpang-atake sang grupo nga nagpakilala “Deccan Mujahideen” sa Taj Mahal Hotel kag siyam nga iban pa nga lugar sa Mumbai, India halin Nobyembre 27-30. Bunga sang wala pili nga pagpang-atake kag pagpang-*hostage* nga nagtarget sa mga inosente nga sibilyan, 172 ang napatay, lakip ang 22 dumuluong kag 239 ang napilasan.

Suno sa PKP, ang mga pagpang-atake nga ini baliskad sa interes sang pumuluyo nga Indian. Wala sini ginasulong ang mga handum sang mga taga-India nga tapuson ang atrasado nga kahimtangan nga pangkatilingban sang ila pungsod. Pareho sang iban nga mga pungsod sa ikatlong kalibutan, lapnagon ang kaimulon, dominasyon sang mga dumuluong kag pagpanghimulos kag pagpamigos sang mga nagaharing sahi sa mayorya nga masang mangunguma, mamumu-

gon kag iban pa nga anakbalhas.

Nagpaandam ang PKP nga ang natabo nga pagpang-atake sa Mumbai pagagamiton nga rason sang US kag iban pa nga imperyalistang gahum para pagbutang sang ila mga tropa sa India kag Pakistan. Pagagamiton man ini nga bangdanan sang US para pabaskugon ang interbensyonista nga gera sini sa Afghanistan kag South Asia, sandig sa plano ni Barack Obama, ang masunod nga presidente sang US.

Sa amo pa man, nagalaum ang PKP nga ang mga teroristang atake nga ini indi makabutong sa pumuluyong Indian palayo sa ila rebolusyonaryo nga paghimakas nga nagaabante subong sa malapad nga kaumhan sang pungsod. Siling sang PKP, maangkon lamang sang pumuluyong Indian ang lubos nga pungsodnon kag sosyal nga kadalagan paagi sang pagpasulong sang inaway banwa.

Bolante, liwat gintum-ok sa “fertilizer scam”

GINPAMATUD-AN sang mga rehiyunal nga direktor sang Department of Agriculture (DA) nga si anay Undersecretary Jocelyn “Jocjoc” Bolante ang mismo nagdirihir sa pagpanangtag sang pondo kag proyekto nga halin sa Ginintuang Masaganang Ani. Sa pihak sini, wala gihapon ini ginako ni Bolante kag nagpadayon sa pagbinutig bagay nga liwat gin-ares-to sang Senate Sergeant at Arms sadtong Disyembre 4.

Suno sa nasambit nga mga upisyal, may amo lamang kadaku nga pondo ang DA sang si Bolante ang nangin pinuno sini. Dugang pa nila, solo nga si Bolante ang may kontrol kon sin-o ang hatagan sang P2.8 bilyon nga pondo.

Nagtestigo man ang isa ka “runner” sang kumpanya nga ginbaklan sang mga abono nga 70% lamang sang kabilugan nga pondo ang nagkadto sa pagbakal sang abono. Ang 30% ginpanagtag bi-

lang *cash* sa mga nagbaton sang abono. Suno kay Jose Barredo, “runner” sang Feshan Philippines, sobra-sobra ang ginpatong nga presyo sa mga abono. Ang kwarta gingamit kuno sa pagbakal sang mga ini nagderetso sa *bank account* ni Bolante kag ang tinawo sini nga si Maritess Aytona.

Ang matuod nga negosyo sang Feshan Philippines, ang kumpanya ng gingamit nga alagyan sang mga ginpalabnaw nga abono, amo ang pag-

tinda sang mga *electrical supplies*.

Ginbuyagyag sang midya nga nagaabot sa 37 ang mga libro-debangko ni Bolante pero 23 lamang ang gin-ako sa mga imbestigasyon. Nakatilingala, suno sa mga senador nga ang isa ka tawo may amo kadamu sang *bank accounts*.

Ginpangin-wala naman sang pila ka myembro sang Manubo nga Panalagan nga nakabaton sila sang pundo para sa eleksyon, baliskad sa mga ginsumiter nga ngalan ni Bolante sa Commission on Audit kag DA.

Kadam-an sa mga kongresista kag gobernador nakabaton sang tig-P5 milyon agud siguruhon kuno ang pagpadaug ni Arroyo sa eleksyon sadtong 2004.

Tanyag nga 12-adlaw nga untat-lupok, ginbalibaran sang GRP

GINBALIBARAN sang rehimeng Arroyo ang ginasuhestyon sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) nga 12 adlaw nga untat-lupok sa Paskua. Gintanyag ini sang NDFP sa impormal nga sugilanon sang duha ka panel sa Oslo, Norway sadtong Nobyembre 27-30. Katuyuan tani sang amo nga untat-lupok ang pag-observer sang Kapaskuhan. Ginalauman man nga maghatag-dalan ini sa negosasyon para sa pagpahilway sang duha ka bihag sang gera nga ginauyatan subong sang BHB. Ginapamilit ni Nieves Confesor, puno nga negosyador sang

GRP, ang isa ka mas malawig pa nga untat-lupok bilang pauna nga kundisyon sa liwat nga pagsulong sang suspendido nga sugilanon pangkalinungan. Bangud diri, natapos ang impormal nga pagsugilanon nga wala sang anuman nga nakasugtan.

Ang ginaproponer nga malawig nga untat-lupok, suno kay Ka Fidel Agcaoili, tagapangulo sang NDFP Human Rights Committee, mahimo pagagamiton lamang sang rehimen para timbangan ang brutal nga kampanya militar sa idalum sang Oplan Bantay Laya batuk sa rebolusyonaryong pwersa kag pumuluyong Pilipino.

Siling niya, indi seryoso ang gubyernong Arroyo nga maglunsar sang substantibo nga sugilanon pangkalinungan kag tuyo lamang sini nga pakalmahon kag tapnaon ang rebolusyonaryong kahublagan.

Kadungan sini, ginpakamalaut sang NDFP ang padayon nga pagsablag sang gubyernong Arroyo sa seryoso kag sostenido nga negosasyon pangkalinungan para sa mga reporma pangkatilingban, pangekonomya, pangpulitika kag konstitusyonal bilang salandigan sang makatarungan kag madugang nga kalinungan.

Prime Minister sang Thailand, nagpanaog na sa pwesto

NAGDEKLARAR na si Thai Prime Minister Somchai Wongsawat nga manag na siya sa pwesto pagkatapos sang anom ka bulan nga mga aksyon-protesta sang pumuluyo nga Thai sa pagpamuno sang People's Alliance for Democracy (PAD). Bunga man sang malaparan nga aksyon-protesta, ginbungkag sang Constitutional Court sa Thailand ang partido ni Somchai kag duha pa ka nagahari nga Partido pulitikal. Ginadumilian man sila nga mag-entra sa pulitika sa sulod sang lima ka tuig.

Ang mga aksyon-protesta ginlunsar para patalsikon si Somchai, bayaw ni anay Thai *prime minister* Thaksin Shinawatra nga ginpatalsik sang militar sa Thailand sadtong 2006 bangud sa korapsyon. Sadtong Disyembre, nagdaog si Somchai sa eleksyon pagkatapos ang masobra isa ka tuig nga paghari militar. Ginakusar ang partido ni Somchai kag duha pa niya nga kaalyado nga partido sang malaparan nga pagpangdaya kag gintumod man ang iya rehimen nga pagpadayon lamang sang

rehimen ni Thaksin.

Nangin putukputukan sang mga protesta ang walo ka adlaw nga okupasyon sang mga nagprotesta sa nagapanguna nga hulugpaan sang eroplano sang Thailand. Masobra 100,000 pasahero ang naapektuhan sang magsara ang hulugpaan kag suspindihon ang mga byahe.

Nagpaandam ang mga demonstrador nga liwat sila nga magprotesta sa kalsadahon kon ang magbulos nga *prime minister* madalahig man sa korapsyon.

Mga mamumugon sa China, nag-alsa

MASOBRA 2,000 mamumugon nga ginapahalin sa isa ka pabrika sang hampanganan sa prubinsya sang Guandong, China ang naglusob sa ila pabrika sadtong Nobyembre 25 agud ipamilit ang pagpabalik sa ila sa trabaho. Ang pag-alsa nga ini sa Kaida Toy Factory nga ginapanagiyahan sang isa ka kapitalista nga taga-Hong Kong isa lamang sa pinakaulihi nga kaso sang pag-alsa sang mga mamumugon sa atubang sang nagagrabe nga dis-employo bunga sang pangkalibutanon nga

krisis sang kapitalismo.

Nagbato ang mga mamumugon sa mga *security guard* kag pwersahan nga ginsulod ang mga upisina sang pabrika. Napulo'g siyam ang ginaresto kag anum ang nabalda sa nasambit nga protesta.

Ang nasambit nga pabrika may 6,500 ka obreros. Isa lamang ini sa linibo nga pabrika sa Guandong nga nagahimo sang mga produkto pang-eksport. Kadam-an sa mga ini ginapanagiyahan sang mga dumuluong nga kapitalista kag nagahimo

sang mga produkto pareho sang hampangan kag mga bayu.

Masobra 7,000 nga ginpahalin nga mamumugon ang nag-alsa man sadtong Oktubre sa Guandong sang magsara ang isa sa pinakadaku nga pabrika sang mga hampanganan diri nga ginapanagiyahan man sang mga dumuluong. Naga-kabalaka ang gubyerno sa China nga posible makadto sa lapnagon nga mga pag-alsa ang kritikal nga sitwasyon sang empleyo sa bilog nga pungsod.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXIX No. 23
Disyembre 7, 2008
www.philippinerevolution.net

Editorial

Maghiliusa para pamatukan kag paslawon ang cha-cha!

Mabaskog nga ginakundenar sang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) ang ginapasanyog nga opensiba ni Gloria Arroyo agud iduso ang cha-cha (*charter change* ukon pagbag-o sang konstitusyon). Nagapanawagan ang PKP sa bilog nga pumuluyong Pilipino nga pamatukan kag paslawon ang iya mga pagtinguha nga palawigon ang iya pagginahum.

Sarisari nga maniobra kag padihot ang ginati-lawan subong ni Arroyo para makapabilin sa poder. Samtang nagapalapit ang katapusan sang iya termino sa 2010, labi siya nga nangin desperado nga magdugay pa sa Malacañang. Ini sa tuyo nga malikawan ang paghusgar sang pumuluyo sa indi na maisip nga makasiligni niya nga krimen batuk sa pungsod kag banwa.

Hayagan subong nga ginapasanyog sang pamilyang Arroyo kag mga suluguon nila ang pagduso sang cha-cha paagi sa pagtorse sa kaugalingon nga mga proseso kag layi. Para daw ligal ang mga pamaagi nga ini, ginaratsada nila subong sa Kongreso ang pagpasar sang mga resolusyon para sa anuman nga porma sang *charter change*. Ang mga ligal nga halambalanon nga tuyo nila ipaabot sa Korte Suprema sa 2009 kon dominado na ini sang mga mahistrado nga nombrar ni Arroyo.

Bangud sa maathag katama ang kaakig kag pagpamatuk sang pumuluyo sa plano ni Arroyo nga magpalawig sa iya termino, determinado siya nga gamiton ang militar, pulisya kag iban pa nga

***Mga tampok sa
isyu nga ini...***

**Cha-cha diri, cha-cha
didto sa Kongreso**
PAHINA 3

**Rebolusyonaryong
kahublagan sa Leyte,
nagasulong** PAHINA 5

**26 armas naagaw
sg BHB, 34 kaswalti
sg kaaway** PAHINA 7

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com